

Dosarul nr. 3ra-31/19

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Fălești (jud. O. Ciumaș)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

ÎNCHEIERE

16 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Mariana Pitic
Victor Burduh
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Popescu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea calculării și achitării alocației de stat,

împotriva deciziei din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 24 mai 2018 a Judecătoriai Bălți, sediul Fălești, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La data de 17 ianuarie 2018, Ion Popescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea calculării și achitării alocației de stat.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în baza Decretului Prezidiumului Sovietului Suprem al URSS din 04 aprilie 1989, reclamantul a fost decorat cu ordinul „Steaua Roșie”, iar în prezent, pe lângă alocațiile sociale stabilite pentru gradul de invaliditate beneficiază de o alocație de stat pentru merite deosebite față de stat în sumă de 50 de lei lunar.

A menționat că nu este de acord cu suma de 50 lei de care beneficiază deoarece, conform art. 21 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 190-XV din 08 mai 2003 cu privire la veterani, au dreptul la alocație minimală beneficiarii de pensii, persoanele decorate cu distincții de stat ale fostei URSS echivalate cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova prin Hotărârea Parlamentului RM nr. 533-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldovadecorați cu distincții de stat ale fostei URSS.

A indicat că, potrivit anexei la Hotărârea Parlamentului RM nr. 533-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldovadecorați cu distincții de stat ale fostei URSS, ordinul „Steaua Roșie” ale fostei URSS corespunde conform importanței cu distincția de stat a Republicii Moldova, ordinul „Ștefan cel Mare”.

A relatat că art. 22 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la veterani prevede că alocația nominală se stabilește persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” și „Slava Muncii” de clasele I, II și III, și persoanele care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste în sumă de 500 de lei.

A reiterat reclamantul că începând cu 01 mai 2003 și până în prezent, nu a beneficiat de diferența lunară a alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat, în cuantum 450 de lei lunar.

Din considerentele enunțate reclamantul s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu cerere prin care a solicitat achitarea diferenței sumei alocației de stat pentru merite deosebite față de stat, începând cu anul 2003 până în prezent în sumă de 450 de lei și achitarea în viitor a alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat în sumă de 500 de lei.

Prin răspunsul DG CTAS Sîngerei din 14 decembrie 2017 i-a fost respinsă cererea cu privire la achitarea diferenței sumei alocației și modificarea sumei, invocându-se că nu este temei legal privind stabilirea alocației nominale în cuantum de 500 de lei. A considerat reclamantul răspunsul CTAS Sîngerei neîntemeiat.

Reclamantul Ion Popescu a solicitat recunoașterea ilegală a răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale din 14 decembrie 2017, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a achita diferența sumei alocației de stat pentru merite deosebite față de stat, începând cu anul 2003 până în prezent suma de 450 de lei și de a achita în viitor alocația nominală de stat pentru merite deosebite față de stat în sumă de 500 de lei.

Prin hotărârea din 24 mai 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești acțiunea depusă de Ion Popescu a fost admisă, a fost recunoscut ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. X-01/09-2296 din 14 decembrie 2017 privind respingerea cererii de recalculare și achitare retroactivă a sumei alocației pentru merite deosebite față de stat, a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să calculeze lui Ion Popescu alocația nominală de stat pentru merite deosebite față de stat prevăzută de art. 22 alin. (1) lit. d) al Legii cu privire la veterani începând cu data de 26 mai 2006 și să-i achite diferența alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat, începând cu 26 mai 2006 și până la 01 iulie 2016 în sumă de 450 de lei lunar începând cu 01 iulie 2016 și până la calcularea și plata alocației în cuantumul prevăzut de art. 22 alin. (1) lit. d) al Legii cu privire la veterani în sumă de 400 de lei lunar (f.d.76, 82-84).

La data de 04 iunie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii din 24 mai 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 24 mai 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că prin răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Sîngerei nr. X-01/09-2296 din 14 decembrie 2017 a fost respinsă cererea lui Ion Popescu privind achitarea diferenței sumei alocației pentru merite deosebite față de stat Ordinul „Steaua Roșie” și modificarea sumei. Conform livretului militar nr. 3997292 la data de 04 aprilie 1989 Ion Popescu a fost decorat cu Ordinul „Steaua Roșie”. Potrivit carnetului de ordin nr. 872561 Ion

Popescu prin Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 04 aprilie 1989 a fost decorat cu Ordinul nr. 3803696 „Steaua Roșie”. Prin cererea din 12 septembrie 2003 adresată Comisiei pentru stabilirea pensiilor și indemnizațiilor Ion Popescu a solicitat să i se acorde alocația nominală. Conform deciziei privind acordarea pensiei din 12 mai 2003 lui Ion Popescu i-a fost stabilită pensia pentru limită de vârstă începând cu data de 01 mai 2003. Prin decizia CNAS, Casa Teritorială Sîngerei din 01 iulie 2016 cuantumul alocației nominale achitată lui Ion Popescu a fost majorat la 100 de lei lunar.

A reținut instanța de apel că art. 1 al Hotărârii Parlamentului cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S. nr. 533-X111 din 13 iulie 1995 prevede că cetățenii Republicii Moldova, decorați cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S., beneficiază de drepturile respective, prevăzute, pentru cetățenii Republicii Moldova, decorați cu distincții de stat ale Republicii Moldova. Corespunderea distincțiilor menționate, conform importanței lor, este prezentată în anexă.

Astfel, conform anexei la Hotărârea Parlamentului cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S., corespunderea distincțiilor de stat ale fostei U.R.S.S., conform importanței lor, cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova: Ordinul „Ștefan cel Mare” corespunde distincției de stat ale fostei U.R.S.S.: Ordinul „Steaua Roșie”.

Conform art. 21 lit. b) al Legii cu privire la veterani nr. 190-XV din 08.05.2003, au dreptul la alocație nominală beneficiarii de pensii, stabilite conform Legii nr.499-XIV din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, încadrați în următoarele categorii: b) persoanele decorate cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S. echivalate cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.533-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S.

Conform art. 22 alin. (1) lit. d) al Legii cu privire la veterani, alocația nominală se stabilește în următoarele cuantumuri: persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” sau „Slava Muncii” de clasele I, II și III ori persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste 500 de lei.

În așa mod, instanța de apel a stabilit că Popescu Ion este beneficiar de pensie și este o persoană decorată cu distincția de stat a fostei U.R.S.S.: Ordinul „Steaua Roșie”, care este echivalentă cu distincția de stat a Republicii Moldova - Ordinul „Ștefan cel Mare”, iar legislația Republicii Moldova prevede expres că, cetățenii Republicii Moldova, decorați cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S. beneficiază de drepturile respective, prevăzute pentru cetățenii Republicii Moldova, decorați cu distincții de stat ale Republicii Moldova.

Totodată, instanța de apel a reținut că, instanța de fond corect a concluzionat că refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. X-01/09-2296 din 14 decembrie 2017 în recalculare și achitare retroactivă a sumei alocației pentru merite deosebite față de stat este ilegal și contrar Legii nr. 10-XVI din 04 mai 2006 pentru completarea articolului 22 din Legea nr. 190-XV din 8 mai 2003 cu privire la veterani.

Astfel, la data intrării în vigoare a acestei Legi reclamantul Ion Popescu deja era beneficiar al alocației nominale, respectiv au apărut circumstanțe ce au generat schimbarea categoriei la care se atribuia beneficiarul.

Conform art. 24 alin.(2) al Legii cu privire la veterani, alocațiile de stat pentru merite deosebite față de stat se stabilesc de la data depunerii cererii cu toate actele necesare, dar nu mai devreme de data stabilirii pensiei sau alocației sociale de stat.

Conform art. 2 lit. b) al Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor de stat pentru merite deosebite față de stat aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1413 din 27 noiembrie 2003, au dreptul la alocație nominală beneficiarii de pensii sau alocații sociale de stat, stabilite conform legislației naționale, încadrați în următoarele categorii: persoanele decorate cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S. echivalate cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 533-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldovadecorați cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S”.

Art. 4 lit. d) al Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor de stat pentru merite deosebite față de stat stabilește că alocația nominală se stabilește în următoarele quantumuri: persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” sau „Slava Muncii” de clasele I, II sau III sau persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste - 500 de lei.

Conform art. 5 al Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor de stat pentru merite deosebite față de stat - alocațiile nominale se stabilesc conform prevederilor articolului 21 alineatul (2) literele a) și h) din Legea cu privire la veterani, iar alocațiile pentru merite deosebite - conform prevederilor articolului 21 alineatul (3) din legea menționată.

În conformitate cu art. 9 al Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor de stat pentru merite deosebite față de stat, în cazul apariției circumstanțelor ce generează schimbarea categoriei la care se atribuie beneficiarul, revizuirea quantumului alocației nominale se efectuează începând cu data de 1 a lunii următoare în care au apărut aceste circumstanțe.

Conform art. 19 al Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor de stat pentru merite deosebite față de stat, sumele alocației de stat pentru merite deosebite față de stat neachitate la timp din vina organului, care stabilește și plătește alocația, se plătesc retroactiv fără nici o limitare.

Prin urmare, Colegiul instanței de apel a concluzionează că, instanța de fond corect a menționat că Casa Națională de Asigurări Sociale urma să calculeze lui Popescu Ion alocația nominală de stat pentru merite deosebite față de stat în quantum de 500 de lei lunar începând cu data de 26 mai 2006 și să-i achite diferența alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat, începând cu data de 26 mai 2006 și până la 01 iulie 2016 în sumă de 450 lei lunar, iar începând cu 01 iulie 2016 urma să-i calculeze plata alocației în quantumul prevăzut de art. 22 al alin.(1) lit. d) al Legii cu privire la veterani în sumă de 400 de lei lunar.

În așa mod, instanța de apel a conchis că, prima instanță corect a concluzionat că, răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. X-01/09-2296 din 14 decembrie 2017, este ilegal și lezează un drept al reclamantului prevăzut de lege.

La data de 08 noiembrie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea integrală a deciziei

instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată sau tardivă.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel la emiterea deciziei nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

Instanța de apel a ignorat totalitatea argumentelor aduse de Casa Națională de Asigurări Sociale, inclusiv și argumentul precum că acțiunea intimatului a fost depusă în instanța de judecată tardiv, deoarece termenul de 3 ani de la data când a apărut dreptul la acțiune, 26 mai 2006, s-a prescris la data de 26 mai 2009. Iar acțiunea în judecată reclamantul a depus-o în anul 2018, adică cu omiterea termenul de prescripție.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că decizia Curții de Apel Bălți din 25 septembrie 2018 a fost recepționată de Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 01 noiembrie 2018, fapt confirmat prin avizul de recepție a scrisorii.

Astfel, recursul, declarat la data de 08 noiembrie 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Victor Burduh

Iurie Bejenaru